

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри д.е.н., проф.
Баранова В.Г. _____
« ____ » _____ 2017 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.03050801 «Фінанси і кредит»
за темою:

Інвестиційний портфель: сутність та особливості формування

Виконавець
Студентка Фінансово-економічного
факультету

Живица Софія Аркадіївна

/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент, приват-професор

Арутюнян Світлана Сергіївна

/підпис/

Одеса 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ІНВЕСТУВАННЯ ТА СУТНІСТЬ ПОРТФЕЛЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	6
1.1. Сутність інвестиційної діяльності та поняття фінансових інвестицій.....	6
1.2. Характеристика поняття портфеля цінних паперів. Теорія портфеля, визначення його очікуваної дохідності та ризику.....	11
1.3. Принципи формування та класифікація портфелів цінних паперів.....	24
РОЗДІЛ 2. МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ НА РИНКУ УКРАЇНИ	31
2.1. Огляд фондового ринку та ринку акцій як основного джерела інструментарія портфельного інвестування.....	31
2.2. Формування інвестиційного портфеля з акцій українських емітентів. Ефективний портфель з двох ризикових активів.....	40
РОЗДІЛ 3. СВІТОВИЙ ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОРТФЕЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ	60
3.1. Світовий досвід формування фінансового портфеля компаній на прикладі Samsung Venture Investment.....	60
3.2. Проблеми та можливі перспективи портфельного інвестування в умовах українського ринку.....	67
ВИСНОВКИ	72
Список використаних джерел	78
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Світовий досвід свідчить, що країни не в змозі розвивати свою економіку без залучення та ефективного використання інвестицій. Накопичуючи приватний, державний або іноземний капітал, забезпечуючи доступ до сучасних технологій та менеджменту, інвестиції не тільки сприяють формуванню національних інвестиційних ринків, але й поживляють ринки товарів та послуг. Крім того, інвестиції, зазвичай, сприяють заходам макроекономічної стабілізації та дозволяють вирішувати соціальні проблеми трансформаційного періоду. Сучасну інвестиційну діяльність неможливо уявити без категорії інвестиційного портфеля, формування якого безпосередньо пов'язано з так званою портфельною теорією. Це питання набуває важливого значення для інвестиційного середовища у нашій країні тому, що можливий прибуток від цього роду діяльності дає великі, потужні можливості як для персонального інвестора, так і для великих інституційних представників економічного простору, держави .

Мета даної дипломної роботи: поглиблення та удосконалення теоретичних знань, узагальнення опрацьованої інформаційної бази та її аналіз, втілення здатності практично вирішувати завдання, пов'язані з предметом та об'єктом дослідження, за допомоги логічних навичок синтез можливих шляхів вдосконалення проблеми, що розглядається у дипломній роботі.

Для досягнення цієї мети поставлені наступні завдання:

- визначення сутності категорій інвестицій, фінансових інвестицій та портфеля цінних паперів, розгляд принципів, методів та класифікацій, пов'язаних з темою дослідження;
- узагальнення та систематизування існуючих підходів до портфельного інвестування;
- дослідження фондового ринку та ринку акцій;

- практичне застосування отриманих знань у процесі створення потенційного портфеля, його аналіз та відповідність існуючим теоріям;
- розгляд та аналіз закордонного досвіду у процесах фінансових інвестицій;
- розгляд існуючих проблем стосовно теми дослідження та пошук можливих перспектив у ній.

Об'єктом дослідження в дипломній роботі виступає процес послідовного формування та аналізу портфеля цінних паперів.

Предметом дослідження в дипломній роботі є теоретико-методичні засади і практика формування портфеля фінансових інвестицій в умовах українського ринку.

Методи дослідження: загальнонаукові методи емпіричного та теоретичного дослідження, зокрема: аналізу і синтезу – для деталізації предмета дослідження та вивчення його функціональних і структурних складових; узагальнення – для обґрунтування необхідності застосування нових наукових понять і підходів до визначення сутності портфеля фінансових інвестицій; прикладного дослідження та системного аналізу – для характеристики діяльності фондового ринку та вивчення процесів та механізмів портфельного інвестування ; методи статистичного аналізу та методи економіко-математичного моделювання за допомогою програми Excel – при розробці потенційного інвестиційного портфеля з цінних паперів українських емітентів; методи порівняння, групування та графічний метод – для побудови таблиць, аналітичних, ілюстративних графіків й діаграм.

Інформаційною базою написання дипломної роботи є законодавчі та нормативні акти, що стосуються безпосередньо теми дипломої роботи; офіційні матеріали та звіти Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку; українські наукові періодичні видання; лекції; підручники та науково-аналітичні статті вітчизняних авторів таких як: Майорова Т.В., Кубліков В.К., Бланк І.А., Пересада А.А., а також фундаментальні праці

закордонних представників наукового світу таких як: Г. Марковіц, Дж. Кейнс, В. Шарп ті інші; світові фінансові аналітичні інтернетресурси.

Наукова новизна і практична цінність отриманих результатів полягає в тому, що дослідницькі та аналітичні напрацювання можуть використовуватися як практичне джерело для потенційних користувачів, зацікавлених у процесах портфельного інвестування.

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна дійти висновку, що категорія інвестицій у фінансово-економічному світі відіграє важливу роль. Інвестиції не тільки сприяють формуванню національних інвестиційних ринків, але й пожвавлюють ринки товарів та послуг. Крім того, інвестиції, зазвичай, сприяють заходам макроекономічної стабілізації та дозволяють вирішувати соціальні проблеми трансформаційного періоду української економіки. Результатом інвестиційної діяльності - є прибуток або досягнення соціального ефекту.

Згідно класифікації інвестицій за об'єктами, вони поділяються на реальні та фінансові. Вкладання коштів у фінансові інструменти, переважно цінні папери є розповсюдженою практикою на заході. Саме там зародилась портфельна теорія та її основні положення, з якою безпосередньо пов'язана інвестиційна діяльність. Її засновником вважають Гарі Марковіца, який у 1952 році опублікував статтю «Portfolio Selection».

Вона представляє собою оснований на статистичних методах механізм оптимізації формуємого інвестиційного портфеля по заданим критеріям співвідношення його очікуваної прибутковості і ризику з урахуванням корелятивного зв'язку прибутковості окремих фінансових інструментів між собою. В складі статистичних методів оптимізації портфеля, які розглядаються цією теорією, особлива роль відводиться визначенню середньоквадратичного відхилення (або дисперсії) прибутковості окремих фінансових інструментів інвестування; коваріації і кореляції, що вимірюють характер зв'язків між показниками прибутковості цих інструментів; коефіцієнту «бета», який вимірює систематичний ризик окремих фінансових активів та ін.

При формуванні інвестиційного портфеля інвестору слід зауважити такі принципові категорії як тип портфеля, диверсифікація фондових інструментів, що входять до нього, ліквідність портфеля, розміри його ризику та дохідності, а також відповідність цілям інвестування.

В літературі наводиться багато класифікацій портфельів, але найважливішою на думку автора диплома є класифікація відповідно цілям інвестування, а саме:

- а) портфель доходу;
- б) портфель росту;
- в) консервативний портфель.

З метою ефективного вкладення коштів у фінансові інвестиції постає проблема формування портфеля активів таким чином, щоб він забезпечував задану доходність при мінімальному рівні ризику, був прибутковим та стійким до кон'юнктурних коливань на ринку. У зв'язку з цим пошуки оптимальних підходів до формування ефективного фінансового портфелю є безперебійними, втім, для України залишаються новими та перспективними у зв'язку з низьким, порівняно з розвинутими країнами, рівнем розвитку фондового ринку.

Узагальнюючі викладений матеріал, можна констатувати, що основу портфельних інвестицій складають цінні папери, які купуються та утримуються з метою одержання прибутку або приросту капіталу. Вони обертаються на фондовому ринку країни, а його сучасний стан обумовлює якісний вектор фінансових портфельних інвестицій.

Український фондовий ринок характеризується на сьогоднішній день таким показниками, як : обсяг торгів на ринку цінних, що у 2015 році становив 2 172,67 млрд. грн., стійким випередженням темпів обсягів торгів цінними паперами проти динаміки обсягів ВВП, зменшенням протягом січня-грудня 2016 року порівняно з даними аналогічного періоду 2015 року обсягу біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі на 17,21% (або на 49,25 млрд. грн.), серед фінансових інструментів більшу частку у структурі активів займають боргові цінні папери, загальним збільшенням обсягу випусків емісійних цінних паперів у січні-грудні 2016 року, який становив 232,41 млрд. грн, що більше на 83,91 млрд. грн. порівняно з відповідним періодом 2015 року (148,50 млрд. грн.), реєстрацією

128 випусків акцій на суму 209,36 млрд. грн., що в порівнянні з аналогічним періодом 2015 року більше на 87,06 млрд. грн., загальним повільним збільшенням акцій, акцій до торгів на організованому ринку, поступовим зростанням показника капіталізації ринку акцій.

На українському ринку представляється можливим відібрати ризикові інструменти для формування потенційного портфеля, зробити його аналіз на основі вихідних положень портфельної теорії, оцінити його якісні характеристики ризику та дохідності.

У результаті було сформовано консервативний портфель росту за умови пасивного стратегічного управління, що надалі дало змогу застосувати методіку вибору ефективного портфеля та навіть отримати пару активів, де показник коефіцієнта кореляції наближається до 1 (-0,79), що для інвестора є дуже привабливим та знижуючим загальний ризик фактором. Таким чином утворився ефективний портфель А для потенційного інвестора, до його складу увійшли акції ПАТ «Моторсіч» - великого підприємства, що займається випуском авіаційних двигунів та газотурбінних установок, яке є конкурентними на світовому ринку у розмірі 81% від початкових інвестицій, та акції ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», який посідає перше місце серед усіх банків України за розміром статутного капіталу, а також займає провідні позиції на ринку фінансових послуг у розмірі 19% від початкових інвестицій. Досяжність поставлених умов максимізації очікуваної дохідності у 15,78% відбувається при мінімальному ризику портфеля у 19,87%.

Також, не мало важливу роль у при формуванні портфеля відіграє принцип диверсифікації. Мінімізація інвестиційного ризику досягається інвестором за рахунок того, що в інвестиційний портфель включають цінні папери різних галузей господарства, не пов'язаних тісно між собою, щоб уникнути збігу зміни їх ділової активності, зменшити їх взаємний вплив.

З точки зору диверсифікації, у портфель слід підбирати активи з негативним коефіцієнтом кореляції, бо такі активи дозволяють покрити збитки в результаті зменшення однієї величини за рахунок зростання іншої.

Автор усвідомлює необхідність диверсифікації, але складність розрахунків, відсутність програмного забезпечення для індивідуальних інвесторів, а також складність підбору на сучасному українському фондовому ринку пар активів з негативним коефіцієнтом кореляції змушує обмежуватися 2-3 фінансовими інструментами при формуванні потенційного портфеля.

Проведений факторний аналіз взаємозв'язку темпу росту ВВП та очікуваної доходності акцій у результаті вивів два рівняння простої регресії, які у подальшому можна використовувати для відбору фінансових інструментів на початкових етапах у формуванні портфеля.

Волатильність фондового ринку збільшує ризики фінансових вкладень, тим самим знижуючи інвестиційні інтереси. За таких обставин виникає необхідність диверсифікації засобів інвестування, зменшення портфельного ризику та збільшення стабільної доходності пулу інвестицій. Сучасні інвестиційні стратегії та механізми оцінки цінних паперів у портфелі, засоби прогнозування коливань вартостей активів та циклічність ринку — все це у сукупності і систематизує нові прогресивні ідеї щодо формування рентабельного фінансового портфеля

У розрізі світового досвіду було розглянуто фінансовий портфель компанії Samsung Venture Investment, що працює з венчурним капіталом і активно інвестує в орієнтований на майбутнє бізнес в різних галузях. Компанія диверсифікує свої активи, вкладаючи в різні галузі економіки. Тим не менш, найбільшу частку все ж таки займає фінансовий сектор. Постійно здійснює моніторинг власного портфеля з метою ефективного впливу на нього та веде активне управління портфелем. Компанія також вирізняється тенденцією до купівлі акцій відомих та відносно стабільних компаній. Тобто, не дивлячись на потужний арсенал активів, компанія не ризикує підтримувати новий бізнес, вкладаючи кошти у «стартапи» або якісно нові бізнесідеї. З одного боку, дану стратегію можна трактувати як консервативну, оскільки до портфеля входять так звані «блакитні фішки».

Загалом підходи до формування ефективного портфеля фінансових інвестицій у ході історичного розвитку фондового ринку змінювались у відповідності до ринкового механізму встановлення вартості на активи. Сучасні концепції формування та управління портфелем, що розвиваються у зарубіжній практиці інвестування, не відкидають ідей Г. Марковіца та У. Шарпа, втім, дещо модернізують уявлення про ризик та доходність включаючи у моделі все більшу кількість факторів та розробляючи нові методи оцінки активів.

Характеризуючи загальний стан фондового ринку України, можна побачити позитивну тенденцію щодо його поступового розвитку, але абсолютно об'єктивно варто визнати, що він не відповідає ні потребам емітентів, ні бажанням інвесторів, і серед ринків, що розвиваються, є одним з найбільш слаборозвинених і в регіоні, і в світі в цілому. Такий стан справ на українському фондовому ринку має свої переваги і недоліки. Для підвищення ефективності фондового ринку як ринку фінансових інструментів портфельного інвестування в Україні доцільним є здійснити ряд заходів, а саме:

- а) сприяння підвищенню активності іноземних інвесторів на українському фінансовому ринку;
- б) підвищення обсягів торгів на біржах до рівня, відповідного масштабам та завдання економіки;
- в) розвиток інтернет-трейдингу;
- г) створення законодавчих умов для стимулювання IPO українських компаній на національних біржах;
- д) застосування нових інструментів на біржових ринках;
- є) посилення вимог до інформаційної прозорості емітентів.

У роботі наведені наступні проблеми, що перешкоджають застосуванню принципів портфельного інвестування, які певною мірою стримує інтерес суб'єктів ринку до цих питань. Великий блок проблем пов'язаний з процесом математичного моделювання та управління портфелями цінних паперів.

Виникають проблеми моделювання та застосування математичного апарату, зокрема, статистичного. У ряді випадків, коли можна говорити не про портфелі, а про деякі елементи «портфельного підходу», вдається обійтися більш простими прийомами, але в подальшому з'являється необхідність в серйозних розрахункових і дослідних завданнях. Універсального підходу до їх вирішення не існує, тому специфіка конкретного випадку вимагає модифікації базових моделей.

На даний момент адекватного математичного апарату та спеціально-орієнтованого на портфельне інвестування програмного забезпечення для всіх можливих схем ще не розроблено. Це пов'язано як з невеликим досвідом розвитку подібних взаємовідносин в Україні, так і з об'єктивною математичною складністю виникаючих моделей.

Для постановки задачі формування портфеля, незалежно від обраного рівня прогнозування і аналізу, необхідно чіткий опис параметрів кожного інструменту фінансового ринку окремо і всього портфеля в цілому, що на сьогоднішній день складно зробити для потенціального інвестора за відсутністю якісної інформаційної бази.

Звичайно, спектр питань, що стосуються портфельного інвестування, надзвичайно широкий, і торкнутися їх всіх в рамках подібного огляду неможливо. Головне, що необхідно підкреслити: майбутнє за портфельним менеджментом, але його можливості треба використовувати і в нинішніх умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2014. – 376 с.
2. Цуканова О.В., Кащена Н.Б., Інвестування : конспект лекцій / Цуканова О.В., Кащена Н.Б. – Кременчу. – 2015. – 135с.
3. Лоренс Дж. Гитман, Майкл Д. Джонк Основы инвестирования: Пер. с англ./ Академія народного господарства . – М.: Діло, 2010. – 1008 с.
4. Бланк И.А. Інвестиційний менеджмент: Навчальний курс. – К.: Эльга-Н, Ніка. – Цент . – 2013. – 448 с.
5. Мертенс А.В. Інвестиції: Курс лекцій сучасної фінансової теорії. – К.: Київське інвестиційне агентство, 1997. – XVI. – 416 с.
6. ЗУ «Про інвестиційну діяльність» Верховна Рада України; Закон від 18.09.1991 № 1560-ХІІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
7. ЗУ « Про оподаткування прибутку підприємств» Верховна Рада України; Закон від 28.12.1994 № 334/94-ВР . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/334/94-%D0%B2%D1%80>
8. ЗУ « Про цінні папери та фондовий ринок» Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006 № 3480-ІV . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти" Мінфін України; Наказ, Положення від 30.11.2001 № 559 . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
10. Інвестиційний портфель : методи формування та управління . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studme.com.ua/19240701/investirovanie/investitsionnyu_portfel_metody_formirovaniya_upravleniya.htm
11. Дорошенко Т.В. Сутність інвестицій як економічної категорії /Т.В. Дорошенко// Фінанси України. – 2014. – №11. – С. 114–117

12. Каліна А.В. Ринок цінних паперів (теорія та практика): Навчальний посібник / А.В Каліна, В.В. Корнєєв, А.А. Кощєєв. – К.: МАУП. – 2012. – 256 с.
13. Markowitz H.M. Portfolio Selection / H.M. Markowitz // The Journal of Finance. – 1952. – Vol. VII. – № 1. – P. 77—91.
14. Проскураков К.І. Інвестиційний менеджмент: Опорний конспект - Вінниця: ВФЕУ. – 2016. – 126 с.
15. Кублікова Т.Б., Кубліков В.К. Інвестиції на ринку цінних паперів: Підручник / Кублікова Т.Б., Кубліков В.К. – Одеса: Атлант. – 2010. – 336 с.
16. Башлай С. В. Особливості формування портфеля цінних паперів та управління ним / С. В Башлай, О.В. Шумакова// SWorld. – 2015. – № 6-18.
17. Чайковська В. П. Інфраструктура фондового ринку України: сучасний стан та тенденції розвитку/ В. П. Чайковська // Ефективна економіка.–[Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2692>
18. Річний звіт НКЦПФР за 2015 рік . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/activities/annual-> офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
19. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України протягом січня-грудня 2016 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics>
20. Трубачева Г.Д. Фінансовий інструментарій портфельного інвестування в Україні/ Г.Д. Трубачева // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №12(63) . – 48-53с.
21. Житар М.О. Стан та перспективи розвитку фондового ринку в умовах фінансової нестабільності економіки України/М.О. Житар // Економіка і організація управління. – 2016. – №1(21) . – 91-103 с.
22. Пономаренко, В.С. Моделювання поведінки інвестора на фондовому ринку./ В.С. Пономаренко, О.В. Раєвнева, К.А. Стрижиченко. – Харків: ВД «Інжек». – 2014. – 264 с.

23. Українська біржа. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ux.ua/>- офіційний сайт
24. Financial times . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://sub.ft.com/spa2_14/?segmentId=2b76051b-0832-36a3-b110-781c76450df4&utm_source=SEM&utm_medium=sem&utm_campaign=CEMEA_Brand&utm_eu=WWSMADH&gclid=COOppPeVmNQCFYwdGAodLD0Oag
25. Інвестиційний портал про особові інвестиції та фінанси Investfunds .– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://investfunds.ua/>
26. Інформаційний фінансовий портал Мінфін – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/markets/>
27. Пересада, А.А. Портфельне інвестування [Текст] : навч. посібник / А.А.Пересада, О.Г.Шевченко, Ю.М.Коваленко, С.В.Урванцева. – К.: КНЕУ. – 2014. – 408 с.
28. Справцев Д.І. Моделювання портфеля інвестицій на ринку цінних паперів/Д.І. Справцев // Вісник НТУ «ХПІ» . – 2015. – №53. – 20-84с.
29. Буренін А.Н.Управління портфелем цінних паперів. – М., Науково-технічне товариство ім. академіка Вавілова. – 2013. – 440с.
30. Шапкин А.С. Економічні та фінансові ризик. Оцінка, управління, портфель інвестицій : Монографія.: ИТК « Дашков и К» . – 2013. – 544с.
31. Бочаров В.В. Фінансове моделювання: Навчальний посібник / В. В. Бочаров. – СПб. Та інш. : Пітер. – 2010. – 203 с.
32. Аньшин В.М. Інвестиційний аналіз 3-є вид., випр. . – М.: Діло, 2014. — 280с.
33. Інвестування: Навч.посіб./ В.М. Гриньова, В.О. Коюда, Т.І. Лепейко, О.П. Коюда/ За заг.ред. В.М. Гриньової . – Х.:ВД «ІНЖЕК» . – 2013. – 320 с.
34. Підручник: Інвестиції. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://uchebnik.biz/book/660-investicii/12-osnovnye-principy-formirovaniya-investicionnogo-portfelya.html>

35. Вітковський О. Застосування портфельних теорій для оцінки ефективності диверсифікації діяльності підприємства / О. Вітковський // Підприємництво, господарство і право . – 09/2016 . – №9 . – С.166-168 .
36. Державна служба статистики . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>- офіційний сайт
37. Шклярчук С.Г. Портфельне інвестування: теорія та практика. – К.: Нора-принт. – 2014. – 63-71 с.
38. Сімакова Т.Г. Світовий досвід формування фінансового портфеля компаній/ Т. Г. Сімакова//Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – №1. – 107-113 с.
39. Samsung Venture Investment. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.samsung.com/aboutsamsung/samsung/affiliatedcompanies04.html>
40. NASDAQ Historical prices. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.nasdaq.com/quotes/institutionalportfolio/samsunglifeinvestmentamericaltid872551>
41. NYSE Historical prices. – [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <https://nyse.nyx.com/nysemkt/marketmovers>
42. Пластун В.Л. Еволюція підходів щодо формування диверсифікованого інвестиційного портфеля [Електронний ресурс] / В. Пластун // НБУ ім. Вернадського. – 2013. – Режим доступу: file:///Users/%D0%9F%D0%BE%D0%D0%BB/Downloads/pprbsu2013_37_15.pdf
43. Руденко О. Формування портфеля інвестицій [Електронний ресурс] / О. Руденко // НБУ ім. Вернадського. – 2012. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/Vsnau/FiK/2010_1/57Rudenko_O.pdf
44. Науменкова С.В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової нової фінансової архітектури: Монографія / С.В. Науменкова .- центр наукових досліджень НБУ. – 2014. – 324 с.

45. Богач Д.С. Сучасний стан фондового ринку України/ Д.С. Богач // Вісник Східноєвропейського університету економіки та менеджменту. – 2016. – №1 (20) . – 128-135 с.
46. Дещенко К.М. Проблеми розвитку фінансового інструментів фондового ринку України/ К.М Дещенко //Ринок цінних паперів України. — 2016. —№1--2. — 133-141 с.
47. Бутенко Д.С. Розвиток інструментів біржового фондового ринку як необхідна умова забезпечення конкурентоспроможності торгівельної інфраструктури національного фондового ринку / Д.С. Бутенко //Фінансова інфраструктура України: проблеми та напрямки розвитку :зб. тез всукр. наук.-практ. конф. – К.: Криниця. – 2015. – 117-120 с.
48. Яцюк Г.В. Модернізація торгівельної інфраструктури ринку цінних паперів / Г.В. Яцюк //Фінансова інфраструктура України: проблеми та напрямки розвитку :зб. тез всукр. наук.-практ. конф. – К.: Криниця. – 2015. – 170-172 с.
49. Азаренкова Г. Основні тенденції розвитку фондового ринку в посткризовий період / Г. Азаренкова, І. Шкодїна //Вісник Національного банку України. – 2016. – №2. – 3-7 с.
50. Гончарова Н. В. Проблеми функціонування ринку цінних паперів України / Н. В. Гончарова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 5 (84). – С.
51. Ватаманюк З. Г. Ринок цінних паперів в умовах фінансової глобалізації / З. Г. Ватаманюк, Н. В. Звонар // Фінанси України. – 2011. – № 6. – 82–89 с.
52. Гончарова Н. В. Проблеми функціонування ринку цінних паперів України / Н. В. Гончарова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2016. – № 5 (84) . – 15-18 с.
53. Щекін О.Ю. Перспективи розвитку фондового ринку України в умовах посилення інтеграційних процесів. – [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: [http://www.ebk.net.ua/Book/sociology/gorodyanenko_sotsiologiya /
part4/4403.htm](http://www.ebk.net.ua/Book/sociology/gorodyanenko_sotsiologiya/part4/4403.htm)

54. Барановська М.В., Руденок О.Ю. Проблеми портфельного інвестування в умовах українського ринку. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган – Барановського– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/17_APSN_2009/Economics/47924.doc.htm